

Crna Gora

DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016

Da je vječna Crna Gora

Vlada Crne Gore
Zavod za statistiku

Komparativni nivoi cijena 38 evropskih država za hranu, pića i duvan za 2015. godinu

EUROSTAT je 15. juna 2016. godine objavio komparativne nivoe cijena 38 evropskih država za 2015. godinu. Grupu od 38 evropskih država čine 28 članica EU, 3 EFTA članice (Island, Norveška i Švajcarska), zatim 5 zemalja sa statusom kandidata za članstvo u EU (Crna Gora, BJR Makedonija, Srbija, Albanija i Turska), Bosna i Hercegovina kao potencijalni kandidat za članstvo u EU i Kosovo*.

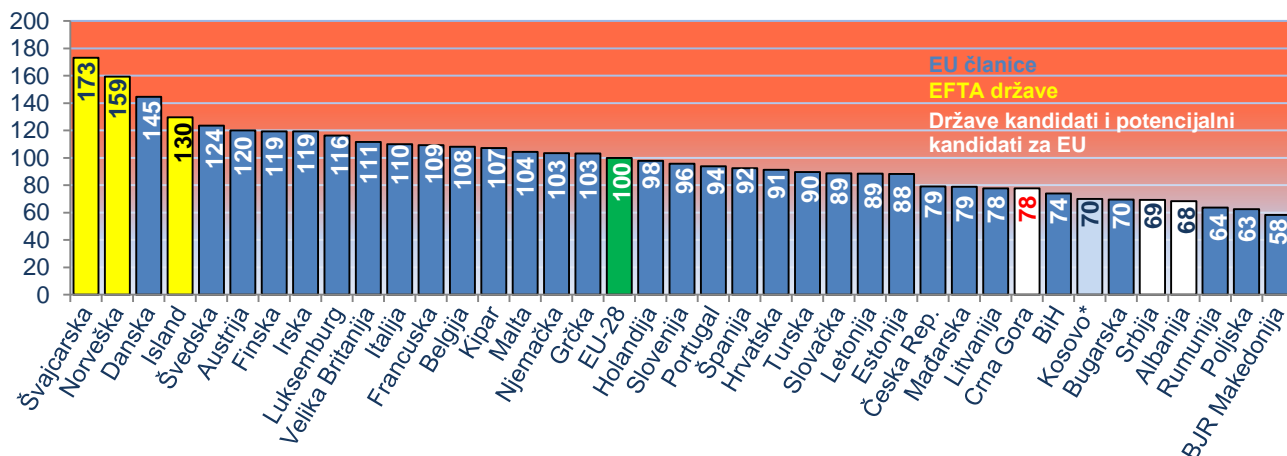
Prikazani rezultati zasnivaju se na istraživanju koje se sprovodi u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM), kojim se prikupljaju cijene za oko 440 uporedivih proizvoda, omogućavajući zemljama da prikupe cijene za dovoljan broj reprezentativnih proizvoda. Projekat PKM sprovodi se pod rukovodstvom EUROSTAT-a i OECD-a.

Rezultati istraživanja su iskazani preko "indeksa nivoa cijena" koji omogućavaju poređenje nivoa cijena među zemljama u odnosu na prosjek Evropske unije. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU, a ako je indeks nivoa cijena manji od 100, zemlja se smatra relativno jeftinijom u poređenju sa prosjekom EU.

U 2015. godini nivoi cijena za hranu, pića i duvan značajno su varirali među evropskim zemljama. Potrošačke cijene za hranu i bezalkoholna pića u Danskoj su bile 45% iznad prosjeka EU, dok je najjeftinija članica Evropske unije bila Poljska, čije su potrošačke cijene 37% ispod prosjeka EU.

Nivo potrošačkih cijena za hranu i bezalkoholna pića u Crnoj Gori u 2015. godini iznosio je 78% prosjeka EU28, dok je u zemljama regiona iznosio: Hrvatskoj 91%, Bosni i Hercegovini 74%, Kosovu 70%, Srbiji 69%, Albaniji 68% i u BJR Makedoniji 58% prosjeka.

Grafik 1. Indeksi nivoa cijena među evropskim zemljama za hranu i bezalkoholna pića u 2015, EU28=100

* Kosovo pod rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija br.1244/99.

**Tabela 1. Komparativni indeksi nivoa cijena za izabrane grupe proizvoda, 2015
(EU28=100)**

	Hrana i bezalkoholna pića	Od čega:			Alkoholna pića	Duvan
		Hljeb i žitarice	Meso	Mlijeko, sir i jaja		
EU28	100	100	100	100	100	100
Belgija	108	108	119	113	92	97
Bugarska	70	58	55	88	64	50
Češka Republika	79	73	74	83	79	60
Danska	145	162	137	127	138	106
Njemačka	103	101	117	91	84	101
Estonija	88	89	79	90	104	62
Irska	119	111	106	128	175	189
Grčka	103	114	88	131	117	76
Španija	92	104	85	96	81	84
Fancuska	109	112	128	92	86	127
Hrvatska	91	94	77	92	92	56
Italija	110	116	112	121	98	91
Kipar	107	116	88	140	103	82
Letonija	89	83	69	101	106	59
Litvanija	78	77	63	85	88	56
Luksemburg	116	113	131	122	89	83
Mađarska	79	72	71	87	74	60
Malta	104	102	89	114	101	92
Holandija	98	90	111	93	104	109
Austrija	120	136	132	105	93	85
Poljska	63	61	54	65	85	62
Portugal	94	95	78	101	93	83
Rumunija	64	53	60	92	72	69
Slovenija	96	100	96	100	99	69
Slovačka	89	88	73	96	80	64
Finska	119	125	124	118	172	99
Švedska	124	131	131	116	141	118
Velika Britanija	111	96	112	118	163	218
Island	130	136	139	139	226	147
Norveška	159	149	157	175	250	220
Švajcarska	173	162	254	148	121	140
Crna Gora	78	71	66	81	94	35
BJR Makedonija	58	55	56	71	61	25
Albanija	68	61	52	93	77	34
Srbija	69	63	60	79	68	35
Turska	90	71	78	122	190	48
Bosna i Hercegovina	74	72	66	77	72	37
Kosovo*	70	61	64	72	82	33

* Kosovo pod rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija br. 1244/99.

Izvor: EUROSTAT

Tabela 1. prikazuje indekse nivoa cijena za 3 važne grupe proizvoda i usluga: „Hrana i bezalkoholna pića”, „Alkoholna pića” i „Duvan”. U okviru prve grupe „Hrana i bezalkoholna pića” predstavljeni su i indeksi za podgrupe: „Hljeb i žitarice“, „Meso“ i „Mlijeko, sir i jaja“.

Osjenčena polja označavaju najveće i najniže indekse nivoa cijena po grupama proizvoda između 38 zemalja učesnica ovog projekta.

Od svih zemalja učesnica ovog projekta Švajcarska je najskuplja zemlja za grupu proizvoda “Hrana i bezalkoholna pića”, dok je Norveška najskuplja zemlja grupe proizvoda „Alkoholna pića” i „Duvan”.

BJR Makedonija ima najniži indeks nivoa cijena za proizvode i usluge u grupama: „Hrana i bezalkoholna pića”, „Alkoholna pića” i „Duvan”.

“Hljeb i žitarice” su prema navedenom istraživanju najskuplji u Danskoj i Švajcarskoj a najjeftiniji u Rumuniji. Za grupu „Meso” najveći indeks je zabilježen u Švajcarskoj a najmanji u Albaniji, dok su proizvodi iz grupe „Mlijeko, sir i jaja” najskuplji u Norveškoj a najjeftiniji u Poljskoj.

Za grupu „Hrana i bezalkoholna pića” Crna Gora bilježi indeks nivoa cijena 78% u poređenju sa EU28=100 dok je taj indeks znatno niži u Bosni i Hercegovini (74), Srbiji (69), BJR Makedoniji (58) kao i u pojedinim članicama EU, Poljskoj (63) i Rumuniji (64).

Proizvodi u grupi „Alkoholna pića” su u Crnoj Gori sa 94 odsto prosjeka Evropske unije, skuplji nego u Hrvatskoj (92%), Albaniji (77%), Bosni i Hercegovini (72%), Srbiji (68%), BJR Makedoniji (61%), dok su jeftiniji u odnosu na Sloveniju, u kojoj nivo cijena za navedenu grupu proizvoda iznosi 99% prosjeka EU28.

Cigarete su najjeftinije u balkansim zemljama sa indeksom nivoa cijena u rasponu od 25% do 37% evropskog prosjeka.

Posmatrajući Crnu Goru, indeksi nivoa cijena za grupe proizvoda „Hljeb i žitarice“ (71), „Meso“ (66) i „Mlijeko, sir i jaja“ (81) su ispod prosjeka EU, ali su evidentna odstupanja u poređenju indeksa nivoa cijena navedenih grupa među susjednim zemljama.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci u ovom saopštenju proizvedeni su od strane EUROSTAT-a i OECD-a kao rezultat istraživanja koje ove dvije institucije sprovode u saradnji sa nacionalnim statističkim institucijama u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM). Ukupno se sprovodi 6 istraživanja pri čemu se svako istraživanje odnosi na određenu grupu proizvoda i usluga. Kompletan ciklus istraživanja traje tri godine, a godišnje se sprovedu dva istraživanja. Cijene korišćene u ovom istraživanju su prikupljane u proljeću 2015. godine i upotrebom indeksa potrošačkih cijena su prevedene na prosječne godišnje cijene za 2015. godinu. Indeksi nivoa cijena prikazani u ovom saopštenju se zasnivaju na prosječnim godišnjim cijenama, koje su se prikupljale za oko 440 proizvoda.

Metodološki priručnik o Paritetu kupovne moći dostupan je na EUROSTAT-ovom sajtu:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-12-023>

PKM u svom najjednostavnijem obliku predstavljaju cjenovne odnose, kojima se pokazuje odnos cijena izraženih u nacionalnim valutama istih dobara i usluga u različitim zemljama.

Na primjer, ako je cijena hamburgera u Francuskoj 2,84 eura, a u Velikoj Britaniji 2,20 funti, PKM za hamburger između Francuske i Velike Britanije iznosi 2,84 eura prema 2,20 funti ili 1,29 eura za jednu funtu. Drugim riječima, za svaku funtu potrošenu na hamburger u Velikoj Britaniji, potrebno je potrošiti 1,29 eura u Francuskoj za hamburger istog kvaliteta i količine.

Paritet kupovne moći je sredstvo za prevođenje nacionalnih valuta u zajedničku valutu koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta.

Indeksi nivo cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU i obrnuto.

Broj saopštenja: **126**

Podgorica, 28. jun 2016. godine

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)

81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 231-004; telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Ivana VIDAKOVIĆ

e-mail: contact@monstat.org

Prilikom korišćenja ovih podataka navesti izvor
